

[Poul Møller.]

på færde, ikke blot for virksomhedernes indtjening, men tillige for beskæftigelsen. Det var det, der skete for landbruget for 4-5 år siden, at omkostningskurven skar omsætningskurven. Sker det også for industrien, er vi samfundsmæssigt bragt ud i store, store vanskeligheder. Ved den førte politik med de stadige buketter har man søgt at dæmpe efterspørgslen og derved at bremse en for stærk vækst i omsætningskurven. Men har man tillige evnet derigennem at bremse stigningen i omkostningskurven? Det er det, vi ikke er overbevist om.

Pristallet steg ganske vist ikke så stærkt i juli som i de foregående kvartaler, men er det ikke en ringe trøst, når det dog steg og på ny udløste indkomst- og omkostningsstigninger. Vi må jo ikke glemme, at vi igennem en række år oplevede en så kraftig pris- og omkostningsstigning i Danmark, at vi distancerede os fra de andre, at vi lagde os i spidsen. Jeg så statsministeren i fjernsynet i forgårs aften. Der sagde han, da han talte om de andre landes antiinflationiske foranstaltninger, at vi gik jo i spidsen herhjemme med at bekæmpe inflationen; vi startede med det før de andre. Ja, sådan kan man selvfølgelig godt sige det; men skulle man ikke hellere være nøgtern og sige, at det, der skete, var, at vi fik inflationsstigningen hurtigere end de andre og førend de andre og derfor var nødsaget til at gribe til antiinflationiske foranstaltninger før de andre? Og vi ved ingenting om, hvorvidt de andres inflation nu overhovedet når i nærheden af den, vi har haft.

Andre landes antiinflationspolitik gør det jo i øvrigt slet ikke lettere for os. En mindskelse af efterspørgslen hos vore konkurrenter og aftagere rammer naturligvis os, en højere rente og direkte kapitalrestriktioner i disse lande mindsker vor mulighed for kapitalindførsel. Det fremgår af Nationalbankens beretning, at vi i 1960-65 har haft et underskud på betalingsbalancen på i alt 5 milliarder kr., og at dette underskud er blevet dækket ved udenlandsk lånoptagning. Men rinder disse kilder ikke længere så lifdigt som før, så opdager vi, at man ikke kan blive ved med at leve på underskud. Denne regel, der gælder privat, gælder nemlig også for et samfund. Der er ført kreditpolitik i disse år som aldrig før. Den alt, alt

for høje rente har fordyret investeringerne. Hvor nyttig kreditbegrænsningen gennem frivillige aftaler end har været, har den ikke bragt os den ønskede lavere rente trods de udenlandske lån og kapitaltilførsler. Renten er så høj, at den ikke tåler yderligere stigning, og der findes derfor næppe muligheder for at bekæmpe inflationen ved nye kreditpolitiske foranstaltninger.

De finanspolitiske midler er vel også i det store og hele udtømt, i hvert fald hvis man ikke vil gå dertil, at man vil skære ned i statens udgiftsbeløb. En ny omgang afgifter, buketter, kan kun yderligere belaste omkostningerne.

Derfor er indkomspolitikken kommet i centrum. Da vi oplever en indkomstskabt inflation, kan konkurrenceevnen kun forbedres ved at stritte imod nye indkomststigninger, som ikke svarer til produktivtetsforbedringer. Det gælder alle indkomster. Og mon ikke de fleste efterhånden har gjort den erfaring, at indkomststigninger, der overstiger produktionsstigninger, er der meget, meget lidt ved. Tager man f. eks. en familie med en bruttoindkomst på 25.000 kr., et forbrug på 20.000 kr. og en indkomststigning i fjor på i alt 2.500 kr., altså 10 pct.s indkomststigning, så ser vi, at denne families prisstigninger i fjor androg 1.600 kr., dens afgiftsstigninger 400 kr., og som følge af indkomststigningen på de 2.500 kr. i fjor har den i år fået en skattestigning — den ligger endda i det proportionale stræk — på 750 kr.; det vil sige, at udgifterne steg med 2.750 kr., efter at man havde fået en indkomststigning på 2.500 kr. Kun ved indkomststigninger på over 12-13 pct. blev der balance. Det viser dog, at ingen jævne indkomster bliver rigere, og at de små altid forbliver de små, hvis man ikke standser hele denne vilde udvikling.

Statsministeren har skrevet et brev. Kan et brev gøre det? Og er brevet rigtigt?

For det første synes det betænkeligt allerede nu at forlade sig på prisstigninger i andre lande. Henvisningen til, hvor meget man kan forvente af prisstigninger i 1967 i andre lande, må jo for det første blive meget løs, for det andet: bør vi forudskontere dem? Hvad er meningen med det? Er det meningen, man i tillid til, at andre landes priser stiger så og så meget, allerede nu skal fordele lønforhøjelser? Jeg